

horizonte UNIA

Gazeta dla Polskich członkiń i członków Unii
Czerwiec 2021

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Zapraszamy do lektury kolejnego numeru największej gazety migrantów i migrantek w Szwajcarii, wydawanej przez szwajcarski związek zawodowy Unia, zawierającej ważne informacje dotyczące spraw z zakresu prawa pracy. Więcej informacji o Unii znajduje się na ostatniej stronie.

W tym numerze m. in.:

- **Kongres Unii – nowe wyzwania**
- **Protesty w Migros**

Bruna Campanello, nowa twarz w zarządzie Unii

«Najwyższy czas»

Kongres Unii pod tytułem «najwyższy czas» odbył się bardziej niż zwykle w cieniu globalnych kryzysów: bezrobocie, prekariackie warunki pracy, zagrożenie klimatyczne kryzys zdrowotny. Pandemia zwiększyła socjalne nierówności i niepewności. I z całą brutalnością uświadomiła nam jak bardzo potrzebne są instytucje i organizacje solidarnościowe.

Żywa solidarność stanowi istotę Unii. Dzięki stałemu wsparciu dla naszych członków i członków ale również dla pozostałych zatrudnionych, Unia starała się łagodzić negatywne skutki pandemii. Na poziomie politycznym, Unia miała istotny wpływ na wprowadzane przez państwo programy pomocowe.

Wieje nam zimny wiatr w oczy ale potrafimy się skutecznie obronić: przeciwko atakom na wiek emerytalny w budownictwie, w przemyśle, w branży hotelarskiej. Udało się nam zapobiec pogorszeniom w prawie pracy, obroniliśmy ochronę płac oraz odrzuciliśmy ksenofobiczną inicjatywę SVP.

Unia jest ważna i musi pozostać skuteczna. Debatą emerytalną Unia 2.0 chcemy znaleźć odpowiedzi na cyfryzację, prekaryzację, globalizację i rosnącą usługizację środowiska pracy.

Jestem wdzięczna, że mogę przewodniczyć organizacji, która chce polepszyć warunki pracy i życia osób zatrudnionych i zwiększyć sprawiedliwość socjalną i solidarność w społeczeństwie.

Viva Unia!

Vania Alleva

20 Höchste Zeit!
21 C'est le moment!
È ora!

Kongres Unii 2021: przyjęto strategię organizacyjną i proces reform

Socialna Europa i gwarancje pobytowe dla wszystkich

350 delegatek i delegatów zgromadziło się w Biel i 14 innych miejscach podsumowało działalność związku ostatnich lat, określiło strategię organizacji i zainicjowało debatę na temat reformy. Ponadto, wybrano nowy zarząd i przyjęto ważne rezolucje dot. aktualnych problemów.

W wystąpieniu otwierającym Kongres, przewodnicząca Vania Alleva zauważyła, że tegoroczny Kongres odbywa się w cieniu globalnego kryzysu. Pandemia obnażyła i wzmocniła nierówności społeczne oraz zwiększyła obawy. Unia wspierała w tym czasie nie tylko swoich członków ale również inne osoby zatrudnione łagodząc niekorzystne skutki kryzysu. Na poziomie politycznym, Unia miała swój znaczący udział w rozbudowie działań pomocowych.

Stabilne relacje z UE na rzecz osób zatrudnionych

Udało się odeprzeć podwójny atak na środki osłonowe chroniące szwajcarskie pensje. Pierwszy był dziełem SVP (UDC) w formie inicjatywy wypowiadającej umowę o swobodnym przepływie osób. Drugi wynikał ze źle negocjowanej umowy ramowej. Teraz potrzebujemy zmiany paradygmatu. Szwajcaria potrzebuje stabilnych relacji z UE opartej na interesach szerokiej bazy społecznej. Kluczowe jest bezpieczeństwo społeczne i sprawiedliwość, silne prawa pracodawców połączone ze swobodą przemieszczania się. Szwajcaria powinna zapewnić obywatelkom i obywatelom UE gwarancje pobytowe i prawa społeczne w razie bezrobocia i tym samym przejąć część postanowień dyrektywy obywatelskiej UE.

Bezpieczeństwo pobytowe i współdecydowanie

Delegaci przyjęli rezolucję „Bieda nie jest przestępstwem”. Wzywa ona do poprawy bezpieczeństwa pobytowego migrantek i migrantów. Mieli oni swój duży udział w łagodzeniu skutków pandemii i zwłaszcza w branżach wrażliwych dla podstawowego zaopatrzenia. Pomimo tego żyją często w złych warunkach (prekariackich¹), które w wyniku pandemii ulegają dalszemu pogorszeniu.

Delegaci wezwali dlatego by położyć kres dyskryminacji: prawo do wsparcia od państwa w trudnej sytuacji życiowej nie może być eliminowane poprzez sankcje w prawie pobytowym. Ponadto, rezolucja została uzupełniona o kwestię współdecydowania migrantek i migrantów w Szwajcarii. Społeczeństwo, które wyklucza jedną czwartą populacji z procesu decyzyjnego nie może mienić się sprawiedliwym. Cudzoziemcy nie mogą być jedynie armią rezerwistów szwajcarskiego kapitalizmu i domagają się praw politycznych.

Sprzeciw wobec proponowanej reformy AHV

Kongres Unii opowiedział się zdecydowanie przeciwko podniesieniu wieku emerytalnego kobiet. Propozycja oszczędności jest skandaliczne, jako że kobiety już dzisiaj otrzymują jedną trzecią mniejsze emerytury niż mężczyźni. Potrzebują zatem lepszych emerytur a nie wyższego wieku emerytalnego.

Większość kobiet w zarządzie

Zarząd związku zawodowego Unia po raz pierwszy z przewagą kobiet: wybrano nowych członków: **Bruna Campanello** i **Yves Defferrard**. Przewodnicząca Vania Alleva uzyskała reelekcję. Ponownie wybrani zostali również: Véronique Polito, Martin Tanner, Nico Lutz i Renate Schoch.

Hilmi Gashi

20 lat ruchu Sans-Papiers

Co nam zostało po latach walki?

Dwie dekady temu byliśmy świadkami wielkiego „Coming out” osób bez prawa pobytu (Sans-Papiers). Zajęte kościoły, demonstracje, niezliczone akcje i inicjatywy parlamentarne świadczyły o dokonującym się przełomie. Wraz z nim pojawiły się nadzieje na nową, przyjazną politykę migracyjną i azylową.

¹ „Prekariat” to termin powstały ze zbitki angielskich słów *precarious* (czyli „niepewny”) i *proletariat* – ma, zdaniem jego popularyzatora, brytyjskiego ekonomisty **Guya Standinga**, ma on opisywać ludzi o niestabilnych dochodach i pozycji na rynku pracy, nieustannie balansujących na granicy finansowej katastrofy.

Czy walka się opłacała? Pamiętam wspólne świętowanie gdy udało się wywalczyć jakieś pozwolenie na pobyt. Wówczas myślę, że warto było walczyć. Kiedy przypominam sobie ile razy, zwłaszcza w latach 2002 i 2003, odwiedzałem Sans-Papiers, którzy w aresztach oczekiwali na wydalenie, to popadam w refleksje. Kiedy uświadamiam sobie ile ciężkiej pracy wkładaliśmy w pojedyncze przypadki, które w gruncie rzeczy wydawały się oczywiste to dopadają mnie wątpliwości. Jak to możliwe, że po 20 latach walki wydawanie pozwoleń w większości kantonów w dalszym ciągu idzie tak niesamowicie mozolnie?

Jednym z problemów jest nadrzędność ustaw federalnych. Wiele pozytywnych inicjatyw kantonalnych upada ze względu na prymat prawa federalnego. Presja ulicy była w 2001 r. duża, poparcie społeczne również. Mimo to nie udało się odmienić ukształtowanej przez dziesięciolecia defensywnej polityki migracyjnej.

Inaczej ujmując: im mniej praw dla Sans-Papiers, im bardziej somplikowana droga do regularyzacji pobytu tym większa arbitralność słoźb migracyjnych – również wyrażona różnicami w praktykach kantonalnych. Tym więcej zależy również od poszczególnych osób sprawujących władzę wykonawczą. Przy okazji muszę wyrazić rozczarowanie partiami lewicowymi: stery urzędów migracyjnych oddawane są w ręce polityków prawicowych jako „mniej ważne”. A to właśnie tam kształtowana jest polityka, która później dotyka głęboko ludzkich spraw, nie tylko Sans-Papiers. Osoby z pozwoleniami F-, B-, i nawet C muszą się liczyć z tym, że w przypadku utraty pracy staną się obywatelami drugiej kategorii. Sa to sprawy, które dla partii lewicowych powinny mieć kluczowe znaczenie.

Moim życzeniem na 20 jubileusz: w górę lewicowe ambicje i wola zmiany dla departamentów policyjnych i sprawiedliwości!

Pierre-Alain Niklaus

Ur. 1970 r. w Bazylei. Studia socjalne w Genewie. 2002–2009 Kierownik poradni dla Sans-Papiers w Bazylei. Obecnie działa jako pośrednik w samopomocy sąsiedzkiej.

Wyższe pensje i zbiorowy układ pracy dla wszystkich

Od początku pandemii, personel Migros ciężko pracował by zapewnić dostawy podstawowych towarów. Firma na tym zarobiła: w roku 2020 dochód wyraźnie wzrósł! Tymczasem pensje rosną wolniej niż gdziekolwiek indziej, praca staje się coraz bardziej stresogenna i coraz mniej osób jest objętych zbiorowym układem pracy (Migros-GAV).

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowniczek i pracowników w sklepach Migros, logistyce i produkcji, firma zanotowała spory zysk. Udało się również zapewnić zaopatrzenie społeczeństwa. Sztuka ta była tym większa, że personel Migros został w ubiegłym roku zredukowany o 1500 miejsc pracy

Zaangażowanie personelu nie zostało docenione

Podwyżki w Migros są od lat najniższe w branży spożywczej. Wysokość premii «coronowej» nie odpowiada zaangażowaniu personelu i wysokości zysków.

Proste i jasne postulaty

Dla Unii motto, którym posługuje się Migros «proste i dobre życie» musi odnosić się również do pracowników. Unia domaga się wyższych pensji dla wszystkich, dobrej umowy zbiorowej i 100 procentowego odszkodowania za pracę skróconą. Migros musi skończyć z pogarszaniem warunków pracy poprzez praktyki franczyzy czy delegowania usług. Należy również zatrzymać redukcję miejsc pracy.

Akcje w całej Szwajcarii

W ramach akcji International Workers' Memorial Day» Unia pojawiła się w 50 filiach w całej Szwajcarii. Rozdawała krem do rąk z napisem «chcemy więcej niż kosmetyczne zmiany».

Zatrudnieni w Migros potrzebują wyższych pensji i układu zbiorowego dla wszystkich!

Pytania i odpowiedzi

Nowa praca: Czy kasa bezrobocia pomoże w doksztalceniu?

Jestem wyuczonym mechanikiem, rocznik 1959. Od ponad roku szukam pracy. Ostatnio zostałem zaproszony na rozmowę kwalifikacyjną. Pracodawca chce mnie zatrudnić ale obawia się czy moja wiedza zawodowa jest aktualna. Czy kasa bezrobocia może mi jakoś pomóc?

(zdjęcie: Adobe Stock)

Nicole Debrunner: Tak. Ubezpieczenie może pokryć koszty wprowadzenia pracownika do nowego miejsca pracy (niem.: EAZ, fr.: AIT, wł.: API). Ma to zmotywować firmy to zatrudniania osób, które potrzebują specjalnego wprowadzenia wynikającego z niewystarczającego przygotowania. Dopłaty z ubezpieczenia są wyliczane indywidualnie i mają m. in. zapobiegać dumpingowi płacowemu. Pokrywają różnicę między pensją wypłacaną przez pracodawcę a tą spodziewaną, docelową po zakończeniu procesu doksztalcenia (maksymalnie 12 350 CHF).

Ponieważ ma Pan powyżej 50 lat, co do zasady przysługuje Panu 12 miesięcznych dopłat wysokości 60% spodziewanej pensji, które ulegają redukcji do 40% po siódmym miesiącu. Dla osób poniżej 50 roku życia redukcja następuje po drugim miesiącu. W celu skorzystania z dopłat należy wystąpić z wnioskiem do RAV (ORP,URC).

(Work, 7.5.2021)

Kasa emerytalna: pomimo zwolnienia nadal ubezpieczony?

Mam 62 lata. Niedawno zostałem zwolniony. Mam w związku z tym obawy odnośnie mojej emerytury. Moim planem było pobierać emeryturę z kasy emerytalnej, ponieważ nie znam się na finansach i inwestycjach. Do niedawna myślałem, że muszę zabrać mój kapitał emerytalny, przenieść na specjalne konto (niem.: Freizügigkeitskonto, fr.: compte de libre passage, wł.: conto di libero passaggio) do czasu podjęcia pracy u innego pracodawcy. Tymczasem mój kolega powiedział mi, że mogę pozostać w mojej kasie emerytalnej i w przyszłości od niej pobierać emeryturę. Czy to prawda?

(zdjęcie: Keystone)

Regula Dick: Tak. Osoby powyżej 58 roku życia, którym wypowiedziano umowę o pracę mają prawo pozostać w dotychczasowej kasie emerytalnej. Prawo to obowiązuje od 1 stycznia 2021 r. Można ubezpieczyć się - bądź wyłącznie od inwalidztwa lub śmierci - albo dalej odkładać na emeryturę. Ponieważ jednak osoby te nie są zatrudnione muszą same odprowadzać składkę emerytalną. Po osiągnięciu odpowiedniego wieku otrzymają emeryturę. Należy pamiętać, że ubezpieczenie to można każdej chwili wypowiedzieć. Jeżeli kontynuacja ubezpieczenia trwa dłużej niż dwa lata to skutkuje to pewnymi ograniczeniami: świadczenia ubezpieczeniowe muszą być wypłacane w formie emerytury. Kapitał ubezpieczeniowy nie może również być wykorzystany do zakupu mieszkania ani zastawiony. Polecam skontaktować się z kasą emerytalną celem uzyskania szczegółowych informacji.

(Work, 21.5.2021)

Urlop ojcowski: jakie są konsekwencje dla okresu wypowiedzenia?

Niedawno zostałem ojcem. Chwilę wcześniej otrzymałem wypowiedzenie. Chciałbym jak najszybciej skorzystać z urlopu ojcowskiego i moja szefowa się na to zgadza. Problem polega na tym, że okres wypowiedzenia powinienem poświęcić na poszukiwanie pracy. Co się stanie z okresem wypowiedzenia podczas urlopu ojcowskiego – zostanie skrócony? I czy muszę szukać pracy podczas urlopu?

Myriam Muff: dwa razy: nie. Okres wypowiedzenia się nie skraca lecz zostaje przedłużony. W Pana przypadku o całe dwa tygodnie. Jest to uregulowane w artykule 335c ust. 3 prawa zobowiązań. Nie musi się Pan również ubiegać o pracę w czasie urlopu. Nie musiałyby Pan również, gdyby był Pan już bezrobotny i RAV (ORP, URC) przyznałyby Panu urlop. Uwaga: stosunek pracy nie ustanie jak zwykle z końcem miesiąca. Wynika to z przedłużenia okresu wypowiedzenia.

(Work, 23.4.2021)

Jak wstąpić do Unii?

- Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden
- lub kontaktując się bezpośrednio z Markiem Wieruszewskim (telefon poniżej).

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:

www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Marek Wieruszewski

komórka: 0041 79 304 80 58

email: marek.wieruszewski@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission H. Gashi, A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani, M. Wieruszewski | Sprachverantwortlich Marek Wieruszewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski